

סב:

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

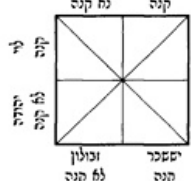
יד א מ"י פ"ה מ"ג
מסרה כל נח מת
פסין כל טושי' ח"ת פ'
רש טפ"ד ז' ו' ו' ו'
ד' ו' ו'
ד' ו' ו'
טו ב ד ג ו ה ו' ט' ט'
טו ו' ט' טו ט"ט ט'
ט"ט ז'
טו ז' ט' ט' ט'
טו ט' ט' ט' ט'
ט' ט' ט' ט' ט'
ט' ט' ט' ט' ט'

רבינו גרשום

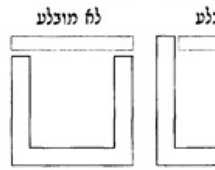
בסיוגין מהו כגון שיהי
עומדין על הפסוק ראוני
ושמעתו וכו' על רוח
המורח יתירה יושבת
וזבולין ד רוח דרומית
ובנימין ד נפתלי ד רוח
מערבית דו ואשר יוסף על
רוח דרומית וכן ג' עשרים
מח' לו שיה וכתב ליה
מזר ראוני ולא כתב ליה
מזר שמועון וכתב לו מער
לוי וכן כלל רוח דלג מער
לאמבעי שאל כתב לו מהו
לוי אמר רוח דרומי דרעו לו
מזר רוח הכל מער
על וקנה ברבית כל השדה
על בני ישראל או לא קנה
אלא כגון הפה ד' קנה
וכגון דרומי דרומי דרעו
לוי קנה ומאי דלא מער
ליה לא קנה חוקי ד רוח
לא מער ראוני עד דרין
שכיל אחר שבמורה ומזר
שכיל שני ומזר שלישי
שביל שלישי ומזר רביעי
לא כתב לו אמר רב קנה
הכל השדה והמזר חוק
מעזר ראוני שמועון דרעו
ולא כתבו אלא תלם אחד
על בני ישראל שמועון
רוח דרעו לו מער
למעזר כרב דאמר שירי
המזר רביעי שלא קנה וקא
מסופי' דר אסי מתיירי
למעזר שירי למורה שדה
חוקי תלם אחד שקנה והוי
מזר ראוני מער רביעי
היבא דלא מובלע המזר
בחוק השדה שהמזר שמוע
מוקד מן השדה או גבה
יורח כן השדה שנתה
מיכל שאינו מן השדה אבל
מיכל מער בשדה המזר שיה
עם השדה ימי שדה עמיה
ומכרו וכו' מבלע נמי לא
הרעו דקני דליבא עליה
אחרת מעזר ריבא שורה
של דקלים וכל שדה
אחרת ולא הוי ארי' כל
כן מיקו' ורעו ט' קנין
הדינו שיעור שדה קנהו
אבל יא איבא בה לא קנה
שמועון ורעו אחרת דרעו
ואיבא דאמרו כו' הוי וכו'
אלא מבלע נמי לא אמר
אלא דאיבא עליה ריבא
דריקלא ואינו הוי רב אבל
ליבא עליה ריבא הוי
ט' קנין קנה דריקלי מהאי
לישנא בתרא מבלל מ'א
מיבלע אפי' איבא עליה
ריבא והוי ט' קנין קני'
ושמועון מתיריהו לישנא
דרבנן דא שירי ריבא
פלגי סבה שמועון
נמי מתיריהו לישנא דריבא
רביעי וכו' שמועון
רביעי וכו' קנין קני'
נמי מתיריהו דריבא דלא
מיבלע ריבא איבא ריבא
הוי ט' קנין לא קני ריבא
כגון עמיה דרעו אבל
איבא רוח איבא עליה ריבא
קנה רעו וקני ריבא כגון
עמיה דרעו ואיבא רוח
ניבא לישנא בתרא דריק
מתיירי קנה וליבא נמי
ריבא מבלע ולא איבא עליה
ריבא איבא רוח קני נביא
קנה ואיבא רוח קני נביא
לישנא בתרא שמועון דקנה
דלא כשהו אחרת ריבא
הרואלי לריבא עליה ריבא
דריקלי שירא דריני' אמר
ירא כו' שרמיה של מוסר
קריבא לרוקח שהוה אוהבו
או שקריבו ומכר לו בעין
יפה ונתנה לחוקי של לוקח
ואם לאו למכר: אמר
רבא אם היה בין אמר
שמועון קנה ואיבא אחר
לישנא דריבא מוכיח לך
פלגא דאית לי בארעא
משמע לדי חוקי קני ליה
וקנה חוקי ההוא פלגא

איתמר אהאי גיסא ואיתמר אהאי גיסא שורא. אע"ג דנעלמא
בכל דוכתי אמרינן המוציא מהכירו עליו הראיה וזוקי
ממונה בחוקת מריה בין היכא למספקא בעינדה הכי הוה כגון לעיל
(דף ג' ז'): דאמר דליבא סהדי למר ואיכא סהדי למר היכא דקיימא
ארעא מיקוס בין מספקא לן כדניבא
סהדיא דסוף השאל (כ"מ דף ק' ז')
דמוקי שמואל למתני' בחדש שכר
מרחץ בנה בנאמנע החדש לכן יחלוקו
דמספקא לן א' תפוס לשון ראשון או
אחרון אבל נא נחמלת החדש כולו
למשכיר בסוף החדש כולו לשוכר
דמע"ה אלא שאלו נראה לתכמים
לעשות שדה וכו' קדשה בעשרים
ועתה לה ל' חלאין כפ' מי שמת ולקמן
דף קמ"ה. דמספקא לן ל' לרבי יוסי א'
קדושין לטיבועין ניתנו אי לאו ואין
מונה לה בכסף כתובה מכסף קדושין
אלא מהנה ודכפ' שוולקין ולא נעו
למימר המע"ה אע"ג דמסתמא לא
סבר כסומכות דלית הלכתא הכי ועד
דלוקי שמואל מתי' דסוף השואל
דליירי בה ל' יוסי בנא חלאנע החדש
היינו כרננן דסומכות וכן לרב אסי
בפ"ק דבבא קמח' (דף ט. ו. וסס) גבי
אחין שחלקו וכו' בעל חוב וטרף חלקו
לא אחד מהן דלמרינן נטול רביע
נקרקע כו' דמספקא ליה אי כירשית
או לקוחות דמו וחולקין ולא אמר
המע"ה וביט' שחלקו (לקמן דף קמ"ד):
נמי גבי כניסו ופנינו נטול פי שנים
במלוה דהוי' רלוי ונמלוה שעמו אמר
התם (דף קמ"ד). דפלגי משום (ה) דמע"ה
דמספקא לן אי גמר ומשענד נכסיו
כל ק' שיהא אביו מוחזק כדי שיעול
בהן פי עשר או לו וחולקים מספקא
וכן (כ"מ דף ג' ז'). דדרו באגרא ואיתמר
משלם פלגא מהאי טעמא נפיש לחד
וועד נכרי קרוב לפשיעא וקרוב
לאונס' אמר ר' אל' ה'ה נראה לתכמים
שיחלוקו והיכא דלא מפרש גמרא מירי
אית' לן למימר המע"ה והיכא דלא
איממר הלכתא לא כמר ולא כמר וס"ל
לדין לחד מנייהו ועבד מהי דעבד
עבד דהכי אמר בפסוק כל הגשענין
(שנועו דף מ"ח): השחא דלא איממר לא
כמר ולא כמר דעבד כמר עבד ודעבד
כמר עבד וחי מספקא לדין כמאן הלכת'
החלום: ה'ה' א'הנו ששרי דרבה
(ס) פלגא פלגא מעזר ארעא דמינה פסיקא ט'
קנין א"ל אב"י מאי שנא הכי וכו' הכי
אישתוק אמר אב"י אנא סברי מדאישתוק
קבולי קבלה ולא היא חזינא הנהו ששרי
דנפקי מבי מר וכתבי בהו הכי פלגא דאית
לי בארעא פלגא פלגא בארעא דאית לי
ריבא ואמר רבה מעזר ארעא דמינה
(ס) פלגא פלגא מעזר ארעא דמינה פסיקא ט'
קנין א"ל אב"י מאי שנא הכי וכו' הכי
אישתוק סבור מינה אירי ואירי פלגא
אין

בסיוגין מהו כגון שיהי אומן מקיפין אותו שמונה בני אדם שנים לכל
רוח ראוני ושמועון מן המזרח לוי יהודה מן המערב וכו' וזבולין מן המזרח לוי מר
המערב יוסף וזבנימן מן המזרח וכתב ראוני מרר מרר לוי מרר
לפון יששכר מרר מערב יוסף מרר מרר יוסף מרר מרר לוי מרר גאס
לא קנה אלא באלכסון היינו משום
דנכר למכור תלם אחד בין ב' שדות
אבל אין דרך למכור בסיוגין ורגלים
לדבר דטרחה היה לו לכתוב כולם
ודגס בסיוגין לקמן מרר ככל ד'
רוחות או דלמא הי"ג לא מכר אלא
כנגד אומן של מרר ובאלכסון כו':

קנה הכל כל מה שמובלע בתוך ג'
המזרחים: חוק ממזר ד' תלם עלמא
של מרר רביעי לא קנה דלתיב אחי
מהי דלא כתב מרר רביעי: אפילו
מרר רביעי. דהאי דלא כתביה משום
דלא לרין: תלם אחד על בני כולם.
אלל ג' המזרחים כמין מ"ח"ט: סבר לה.
רב אסי כרב דלמר דהאי דלא כתביה
משום דשירי שיר לעמנו מן השדה
ועדיפא דרב אסי מדרב דקאמר רב
אסי מדשיריה למרר שיריה נמי
לכולה שדה שנכנע המרר ומיהו אחי
ג' מזרחים שכמד לקנות פורתא דהיינו
תלם אחד אלל המזרחים: ולא אמרן.
דלא קנה מרר רביעי אלא דלא מבלע
בתוך שני המזרחים שמכאן ומכאן אלא
היך על פני עשרים כו':

אע"ג דאיכא עליה ריבא דריקלא והוי ט' קנין קנה. ואמאי דקאמר רבא כהדיא חוק ממזר רביעי קאי ואוקמה דלגא מובלע
וקמפרש וכו' לא מובלע נמי דאמרן לא קנה לא אמרן אלא דאיכא עליה ריבא דריקלא
קנין כשיעור שדה בפרק ראשון (לעיל דף י"ב). דמיון דשני שיריה לעמנו וקדיקו גמרא מכלל דכרי דרעב' אנו למדים מדאוקמה
לגאי חוק ממזר רביעי כדמינה דלגא מובלע וכו' דאיכא עליה ריבא דריקלא מכלל דאי מובלע דריבא דריבא
דריקלי קנה דליבא אלא חדא לריעותא: איכא דאמרי כו' אפי' מרר רביעי ולא אמרן אלא דמיבלע אבל לא מבלע לא קני וכו' מיבלע
נמי לא אמרן אלא דליבא עליה ריבא דריקלא ולא הוי ששעט קנין אבל איכא כו' אע"ג דמיבלע נמי לא קנה מכלל דריבא לא מבלע
אע"ג דליבא עליה כו' לא קני ה"ג לה. והכי פירושא מדאוקמה רבא להאי אפי' מרר רביעי בתרמי לטיבותא דמיבלע וליבא עליה
מכלל דאי לא מבלע אע"ג דליבא עליה כו' לא קנה משום דלתיב חדא לריעותא. וקספיקו גמרא ושמועון מהני מרי לישני דרעב' כו'
דאע"ג דפליגי בדקלאן כהכי מיהא לא פליגי וכן הלכה דלתיב חדא לריעותא לא שיר אלא מכלל רביעי דהיינו כרב והיכא מובלע וליבא עליה
קנה דאיכא תרמי לטיבותא והיכא דלא מבלע וליבא עליה כו' לא קנה דאיכא תרמי לריעותא. מבלע וליבא עליה א"ג לא מבלע
וליבא עליה דהיינו חדא לטיבותא וחדא לריעותא אמרי לה גמרי לישני ואליבא דרעב' ללשנא קמח' קנה לנישנא בתרא לא קנה.
וקספיקו גמרא שורא דדיני השלכת מאחר דמספקא לן ועבד שודא הכל לפי הענין שיראו הדיינין ויכירו המוכר עינו יפה או
רעה הכל לפי אומדן דעתה. ומיהו בשאר מקומות דמספקא לן גמרי לישני הלכתא כמאן לא אמרינן שודא דדיני עד שיערס כו' הכא
אלא המע"ה: אמר רבה. ראוני ושמועון שהיה להם שדה בשותפות ומכר ראוני את חלקו לאיש מעלמא וכמד לו כן פלגא דאית
לי בנרעא לומר התי' שיש לי בשדה זו אחי מוכר לך: פלגא. לומר כל אחי השדה מכר ולא שיר לעמנו כלום. אבל אם כתב לו פלגא
בנרעא דאית לי אחי מוכר לך: ריבא. וזין ליה רביע השדה דהיינו חלקי דהכי קאמר ליה אחי אחי מוכר לך מתקעו שלי נמלא
מתני השדה שיש לי מוכר אחי דהיינו רביע כל השדה: א"ל אב"י מאי שנא הכי כו'. כי היכי דפלגא דאית לי בנרעא פלגא אחי וכו'
פלגא בנרעא דאית לי פלגא דהכי משמע פלגא אחי מוכר לך בהך ארעא והאי דמסי' דאית לי אחי דקאמר פלגא אחי כלומר אחי וכו'
חיי שיש לי אחרתי לך למכור: מני מר. רבה (ו). וכתיב הכי בנהו שטרי מכירה פלגא דאית לי בנרעא פלגא כו' כלומר אותו
שטר שהיה כתוב בנרעא איהן פלוגי אמר לנו הוי (ו) עדים שחך מוכר לפלוגי דאית לי בנרעא היה מוכרם כסופו שפלגא היה
מוכר לו שכן היה כתוב וקנה פלוגי מן פלוגי חלקי השדה כן וכן ממון השדה כחכמו בו פלגא בנרעא דאית לי היה מפרש דמקו השטר
שהקנה ליה בנרעא רביע השדה: מרר ארעא דמינה פלגא. ראוני שהיה לו שדה ומכר מקאמו לשמועון לרד מערב מרר עבד
לעמנו ולא פירש כמה מכר וכמה שיר לעמנו אלא כן כתב המזרחים שדה פלוגי אחי מוכר לפלוגי מרר מערב לוי ומכר מרר ארעא דמינה פלגא
הקרקע עמנה שהיא שלי שחלוקה ממנה זו שסמכתי הוא מרר מרר שדה פלגא מכר לו דהא קאמר דמינה פלגא דמשמע חלוקה לחאין: דמינה
פסיקא. משמע שדה הראיה לפסוק מקרקע אחרת דהיינו ללל הפחות משעה קנין כמתן כפ' ראשון (לעיל י"ב). אין חולקין את החצר כו'
ולא

16 קדושין פ"ה ט"ז ב' ז'
דמספקא ליה. רש"י.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה איתמר כו' היה
נראה לחבשי' דחולקין ע'
במזרח דף קמ ט' ו' ו' ו'
ד"ה רביעי:

הגהות הב"ח

(ה) גבי אפי' מרר רביעי
קנה וכו' אפי' (ג) שם
שיר נמי מבלע שדה חמיר
רעא: (ו) שם וכו' אפי' מ'
קנין אפי' דלא מבלע
קנה מכלל ד' מובלע חמיר
(ז) שם וכו' מ' קנין נמי
קנה: (ח) שם דמינה פלגא
פלגא: (י) רש"י' ל"ה
מני מר רבא הכי ופתיק
מכיר ומכיר בהו כהניו
שטרי מתיבה הכי הכי
אפתיק הכי פלגא ליה
(י) באר' הוי עליו עמיס:
(כ) תוס' ד"ה דמספקא ליה
דפליגי תמוס דמספקא ליה
דמינה דמע"ה נמחק:

מוסף רש"י

שורא דדיני. לפי דלוח
עני' דייני' עיני' הסוכה זו
המזרחית שחל' ליה פלגא.
כמו: (טו) וכו' ליה פיס
דמסתמא דלא נישא וכו' וכו'.

רבינו גרשום

ראית ליה כולה. אבל שאל
ליה כי האי לישנא פלגא
בארעא דאית לי שכונא
לך משמע דמהאי פלגא
דריבא לחוקי מובין ליה
החצי וריבוי ריבא דריבא
שדה קנה: א"ל אב"י. מ"ש
בהאי לישנא דקנה פלגא
מיש באיך דאית לך קנה
אלא ריבא: דקבולי קבלה.
דאירי ואירי פלגא:
סר. כפי רבא: אמר רבה.
אם יש לך שותפין וקנה
וחלוקה ביניהן ואמר דק
מן השותפין לאחר חק
שלי את מוכר לך ומכר
לי לרוקח מעזר אחר מעזר
ארעא דמינה פלגא כולומי
חלק שותפי שחלק עמי
הוא מעזר אחר ורעא אפתי'
ראית ליה פלגא פלגא
דאית לך חלקי מכו' לו עד חלק
שותפו: אבל יא אמר ליה
בהאי לישנא קנה עלי אחי
מכיר לך ומכר לו מעזר אחי
בהאי לישנא לרוח פלגא
ארעא דמינה פסיקא. שדה
קנה בה חלוקה אלא שדה
אש' לך כקני דאמרו דהכי
סבר ליה המוכר לחוקק
לרוח פלוגי מעזר ארעא שדה
דמינה פסיקא ההוא שירי
דריבוי לך בלתי משפתי
מקרקע שלי שיעור שותפי
שדה ומכרתי לך והוא
שיירתי לי ולא קנה כל
חלקי: א"ל אב"י. מ"ש
בהאי לישנא דקנה פלגא
ומ"ש בהאי לישנא דלא
קנה אלא ט' קנין מבלל: בין
מעזר ארעא דמינה פסיקא.
מזרחתו האחרים ופירשן
לפחות מעזר פלוגי למעריב
מעזר פלוגי וכן כולם: